

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.13. Vt cognouit, quod Iesus &c. Quàm primum audiuit Magdalena vocem Domini, ad illum accurrit, in se primum ostendens signum, quod heri dixit de ouibus suis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

phrem. p. conuersionem, quæ ad summam peruenerat a-
718. nimæ perditionem: unde communi nomine à SS.
h Deut. PP. dicitur meretrix: ita ut ex sententia D. Chry-
23. 10. sostomi, Christus illam præcipue intellexit,
i Hom. 62. quando Pharisæus ait. *Meretrices & Publicani*
ad pop. *precedent uos in regno Dei.* A D. Gregor. k. Vas ap-
k Hom. 33. pellatur omnibus repletum sceleribus: *Omnibus*
in Euan. *peccati plena.* D. Petr. Chrysol. eam arguit pec-
1 D. Petr. catum ciuitatis: quia inquit, totam illam infami
CHRYSO. conspulerat macula ciuitatem, siue Hierusalem,
sermo. 99. siue Nabim: quia eius causa tam male audiebat
illa ciuitas, ut propter illam diceretur ciuitas pec-
caurix: *Ciuitas peccaurix, quia summa sua sumam*
totius tetigerat ciuitatis, si que iam non peccaurix
solum sed ipsius ciuitatis facta fuerat ipsa peccaurum.
m Apud Din. Cyprianus. m. mutuarius hoc ex Tertulliano
Martin. eam reprehendit ut. *Victimam honestatis & iustis*
Perata in nomen hoc declarat.
hac feru. D. August. Epistola ad Nectarium rebus gen-
Epist. 102. tilitatis ultra modum addictum enormes illi pro-
ad Nectar. ponit nequitias, ad quas Diabolus gentiles, po-
XX. pulum cæcum adduxerat, hoc agens ut illum
Gentiles pro Deo adorarent, multa litarent sacrificia vi-
diabolo, arietum, ouium aliorumque animalium
pudorem & animum imo propriis illi filios immolarent.
iamum Hæc omnia D. Augustin. sigillatim enumerat &
consecra- cum grauitatem istorum criminum ponderasset
uant. sic ait: cum hæc nullo peccata sint alicuius inco-
modo, unum postulat, iusticiæ sibi sacrificium ut
omnium supremum quod dicebatur. *Sacrificium*
pudoris. Hoc autem Dæ Floræ consecrabatur
quæ vitam ducebat omnium impudicissimam &
eo modo fiebat quem D. Aug. refert & nos sab-
bato præterito diximus, in quo publicæ mulieres
Hom. 83. se totas denudabant & toto spectante populo nõ
num. 8. dicendas coram illa Dea patrabant impudicitias:
quia per illud illi omnino sacrificabant pudore,
& verecundiam, ex quo factæ liberiores omni-
bus se luxurie polluebant generibus, quasi quæ
nec hilum amplius pudoris sibi retinissent: *Ille*
Dea Flora digna mater inuenta esse canis luc. & sce-
nici iam effusore & licentiore surripiente celebran-
tur, ut quis intelligat quale demonium sit, quod
placari aliter non potest, nisi illi non aue: non qua-
drupes, non denique sanguis humanas, sed multo
scelerosius pudor humanus, tamquam immolatus im-
torat. Hic cessat Satane petitio, nec quid ultra
superest exquirendum, quando eoulsque ascendit
ut illi pudor offeratur sacrificium: etenim reiecta
pudicitia iam via Reuertitur ad ruinam omnem &
omne flagitium. Eousque mulier hæc peruenit,
ut offerat & pudoris dederit diabolo sacrificium
ita completum, ut nec eius vilius eis superferret

uestigium: ita ut nedum esset peccatrix, sed eo
insuper nomine gloriaretur, quod illi à tota af-
flicabatur ciuitate. Omnia hæc verbis his expo-
nit Euangeliæ: *Ecco mulier quæ erat in ciuitate*
peccaurix.

§. 13. Ut cognouit, quod Iesus &c. *Quam*
primum audiuit Magdalena uocem Domini,
ad illam accurrit, in se primum ostendens
signum, quod heri dixit de ouibus suis.

M Odo vidimus mulierem peccatricem: qua-
lem nobis proposuit S. Lucas Euangeli-
sta dicens: *Ecco mulier, quæ erat in ciui-*
tate peccaurix: modo uideamus eam penitentem
& sanctam, qualem nobis Dominus indice digito
manifestat, dicens: *Vides hanc mulierem?* Si multa
fuerint in hac consideranda, quæ parere possent
uobis admirationem? plura sunt in hac conside-
randa, quæ non exiguum adferent nobis uilita-
tem. Expositis nobis ad aures Saluator noster in
hæsterno Euangelio ouium suarum indicia, mo-
do in hodierno Euangelio illa demonstrat sig-
nando ad oculum executioni mandata in ma-
muliere: *Vides hanc mulierem?* Si etenim pecca-
trix fuerit in superlatiuo gradu perfecteque tra-
dita diabolo, & Satane obsequiosam Dens ele-
gerat, interque suas ones numerauerat ex æter-
no decreto suæ prædestinationis, implens in hæ-
spona sua illud quod alteri dixit sponsæ prout
exponit illud Doctor angelicus: nam etiam quan-
do adhuc egra solitaria curru seruiebat diabo-
lico, in quo per peccata gradiebatur, iam illam e-
legerat ut equitatu cœlesti & Seraphinis esset
quam maxime similis: *Equitatu meo in curribus*
Pharons assimilauit te, amica mea, de quo dixi-
mus aliàs.
Primum iudicium & condicio quam in ouibus
suis Redemptor noster statuit, ea fuit: *Oues*
meæ uocem meam audiant: & sæpenumero hoc quod
dicit in theoria perficitur in praxi: quando anima
tradita diabolo & à cœlesti illo Pastore uocata
illi nuntium remittit & ad hunc accurrit, & mul-
to constantius sub eius hæret vexillo, quam erat
sub vexillo signisque diaboli. Depingit nobis E-
uangelista hanc mulierem quiescentem & resi-
dentem sub alis Satane: porro statim nobis eam
repræsentat ouem Dei: quandoquidem ad primam
illius uocem ad eum festina confugerit: hoc est:
Ut cognouit quod Iesus accubisset etc. Ordinarè
multi perpendunt id quod indicant D. Ephrem
Syrus,

38. 40
In cap. 1.
Cant. 1.
Cant. 1. 8.

I. Quomodo Magdalena Christi frequenter cōcionat. Syrus, & D. Ioan. Chrysof. in quibusdam sermonibus pro rei materia conscripſit, & nobis licet eis fidem adhibere: quamvis enim hoc S. Scriptura nobis non dicat, credendum tamen suadet pietas, modique quo Saluator similes solebat conuictere peccatores: deſcenderat enim Magdalena accurrere Christum iusticia: nam communiter illa concionibus infillēbat, quocumque pergeret; hoc illi instanter à fratribus suis Lazaro & Martha suadebatur, quos non parum angebat sotoris suæ miseranda perditio: nec non quod sub titulo pulchritudinis & venustatis huius eminentissimi Domini, vel sub prætextu dulcedinis verborum illius ac leporis eam ad hoc ardentē instigabant. Considera precor quantum distabat à sperando talem effectum, quem Dei misericordia, eiusque manus efficacissima in eius esset anima operatura.

Verba facit Dominus & infelicem proponit statum peccatoris dolendamque sortem animæ damnatæ: gratiarum exponit culpæ, peccatorum acerbitatem ad quam illa ducit, quam iuste flammis mereatur sempiternas qui Deum offendit a deo bonum, tanto dignum obsequio: quanta sit eius bonitas; quam adstantia magnitudo, quam amabilis eius benignitas & misericordia, quam grata eius pulchritudo, quantis electos in hac vita demulceat consolationibus, & quam infinitis bonis opibusque dicit in altera: vocem hanc percipit diuinam aureſque parat, & sicut perdidit furto ablata (de qua heri) quæ sub aliis latet perdidit rapinis, sibilante patre legitimo ad illam sistit vocem, resistet & quiescit & demisso fure eum sequitur: ita egit Magdalena, & confestim proponit sub alas illius fugere pastoris legitimi.

II. Sibilo suo Deus animas cōuertit. *Vi cognouit quod Iesus etc.* Dicit nobis (amabo) pastor supreme quale sibilum huic ouiculae dedisti, quo eam tam festinè reduxisti, cum illa à teo tramite ita deuiaret: iam enim nobis est in coelo fessio, hoc adeo potens esse quo exclamas, ut sicut ait Isaias, vel minimo eorum militè attrahas ferocissimum & à terra segregatum, licet sit Nabuchodonosor quispiam omnem respiciens, disciplinā, quatenus Iesus properet, sub vexillo tuo resistere seſequē tuz in omnibus subiecit dispositionem: *Et eleuabit signum in nationibus procul, & sibilabit ad eum de finibus terra, & ecce festinus velociter veniet.* Propheta tuus Zacharias tuā nobis exposuit potentiam infinitam, qua unico sibilo tuas soles oues congregare, tuos in quā prædelictatos, licet leucis procul absint innumeris. *Cop. uertam eos, quia miseror eorū. Ego Dominus Deus eorum sibilabo eis, & congregabo eos.* Dicit nobis

venator fortissime, quænam fuit illa sagitta, qua ceruam hanc percussisti, ut adeo velociter in suā procurrens perditionem sic immora constiterit: iam enim notuimus à Dauide prædictum, sagittas tuas, sagittas esse præcuras, quæ cordis inimica pertradant, & illas euibrando, ad tuos adducis pedes illisque subternis populum quo nullus est perniciosior: *Sagitta tue acuta, populi sub te ca. Ps. 44. 6. dent in corda inimicorum Regis.* Absque dubio nullæ fuerunt Domine mi quales tuæ solent esse: Christi sunt enim ut dixit Abacuc luce & splendore fulgentissimæ: *In lumine iacula tua ibunt, in splendore erant infulgorum armorum tuorum.* Ita multi legunt cū D. luminan Greg. quod in nostra vulgata ita legitur: *In luce tes. sagittarum tuarum ibunt etc.* Sicut venator diu. L. 30. mor. nissime, sagittæ tuz illuminantes & luce sua illos cap. 2. & dntigunt in quos illos collinasti. Quis vnquam Hom. 5. in tales vidit sagittas luce splendidas, quæ illos illuminant quorum corda ferunt quibusque infunguntur?

Præclarum hic stupeo Sacramentum, quod meo iudicio nobis psalmographus exposuit iuxta interpretationem D. Aug. quam indicauit D. Hieronimus in illis verbis: *Illuminatio tu mirabiliter in ca. 52. à montibus eternis: quod alij transferunt: Illuminatio tu mirabiliter à montibus prædæ: & alij: In c. 14. Zac. illustris sive splendor, sive claritas de montibus prædæ.* Opinio fuit Dni. August. quam prænotauit D. Ambros. emphaticum esse hoc pronomen *tu*, in quo demonstrat se loqui de Christo, auctore lucis, qui se mirum in modum radiis lucis suæ manifestat: q. d. tu Domine quem solem credimus diuinum illustrissimum, clarissimum, & luce fulgentissimum, supremum te declaras in montibus Dominum; in montibus prædæ illos obamilians factus ferarum venator. Nescio qualiter hoc

IV. melius exprimam quàm fabulā quædam sumpta Fabula ex poetis inter gentiles doctioribus de quibus ait de sole Diuus Gregorius Nazianzen. quod quanto sunt Nymphæ à veritate remotiores tanto sunt ad eius expositionem aptiores: nam fabula nil aliud est, (ut dicitur D. Aug.) quàm compositum ad utilitatem dele. L. 2. solilo. *rationem mendacium: Atque idcirco sapientissimi Philoſophi illas finxerunt & composuerunt, quibus arcana sapientiæ suæ declararent abstrusissima, ut ipse prosequitur.* Commentum sunt Poetæ solem venatum proceſſiſſe, sicbantque, sic asserit Diuus Cyrillus Alexandr. fuisse inueni nem illum formæ & sapientiæ præstantem quem ador. in vocarunt Phœbum sive Apollinem. Fera quam spiritus hic intendebat: vna erat ex speciosissimis Nymphis, quæ per montes illas & inuia vagabatur, iacula quibus urebatur & euibrabat, quidam

erant radij splendidissimi ac fulgentissimales etenim sunt quos sol ex se emitit. Die quodam contigit ut formosa quædam Nympha ad vesperam iusecra cernam silvas profundius intraret. Lux illi defuit diei, ad quemlibet proruit passum nunc hic nunc alibi, & sepiam amplitudine vellis illius formosissima dirumpebarur, ut pars vna hæretet hic, alibi altera, tandem in obscuro secedit antrum quod licet illi delicias parere videretur, mille tamen horret at colubris, aspidibus, serpentibus, leonibus, tygridibus, de quibus sibi minime prospiciebat: quia ex noctis tenebris ipsa spelunca caligine acrescentibus, illa non aduerit animalia, imo potius se ibidem composuit ad quietem impetrata: cum enim illi lux occidisset proprium non aduerit incommodum, unde nihil sollicita requieuit: luce sua clausus accurrit Apollo cui ut eam vidit, sagittam illi de pharetra sua eiacularur, radium scilicet clarissimæ lucis, qua illuminata expurgentur periculis circumcinctam colubris, busonibus, & serpentibus, circumvallaram leonibus & tygridibus: qualis illi tunc animus? Quo timore percussa à quo stupore attonita? quibus anxia sollicitudinibus? Et quanta cepit velocitate pedem referte de se ipsa attonita sui que inenra, dicendo: quis credat quod huc ego venerim dormitura: Euro citius exurgit, vidensque salutem suam in manibus & potentia consistere Apollinis: nam sagitta quam illi iniecit illustrata fuit, continuo velut cerua vulnerata ad eius procumbit pedes, se submitit illi, & prostrata iacet, fauorem illius & subsidium implorans, ut ab omni periculo incolumis eripiatur.

V.
Christo
applica-
tur.

O Christe sanctissime, verè dixerò te Nympharum animatum esse venatorem: nam illas venandi flagrans desiderium de tuo te extraxit palatio & vestem induere fecit syluestrem seu venaticam, atque per hæc mundi defensa diuagari. Quid Domine in montibus illis Galilææ & Iudææ perferentis? quid in illo ericeto tristissimo? Satis liquidò constat animas te quætere vagas & erraticas. O quam velox transcurreret de Iudæa in Samariam, & inde in Galilæam! *Ci. enibat Iesus omnes ciuitates & castella.* Venando circubat, nec quis venator sic venatu delectatur, ut ipse desiderio flagrat animarum. Cum diuinus sit sol extra contouersiam est, quin sagittas quas feriebat & emittebat, sagittæ forent splendide & luce circumamictæ: talia namque erant huius solis verba lucidissimi. Illa optime declarauit lupus ille carniuoræ Paulus; hoc enim illi nomen ex opi-

nione D. Augusti. imposuit qui eum probè noue. *Ser. 12. de rat pater scilicet iacob iam à bis mille annis: 82. Benjamin lupus rapax: Vocatur Benjamin quia Gen. 49. descendebat ex iacob per filium suum Benjamin: 27. ipse enim faterur se natum. De tribu Benjamin. Philip. 3. 5. Quam ferax ille & rapax incedebat. Spirans in. Act. 9. 1. nam & cadis? Hinc supremus ille venator in VI. sequi studet in montibus Damasci in quibus se Christus absconderat: quale illi spiculum intorsit? Vnicum Paulum verbum luce diuina circumdatum, quo cor illi voce lucis & animam illustrauit, ex quo vidit qualiter viam da con- sua percurreret damnationis: iaculum lucis in il- uerit. lum enibruit: *Dens qui dixit de tenebris lucem 2. Cor. 4. 6. Splende scere ipse illuxit in cordibus nostris, ad illu- minationem scientia claritatis Dei.* Qualis tunc Paulus? *Quam attonitus & Domini pedibus prostratus? Domine quid me eis faceret? Nympham videbis speciosam, mulierem primariam suis adhaerentem appetibus, quæ vitis se & secleribus velut siluarum latebris abscondit: lux illi gratis defuit, progrediebatur ut ceteri de quibus canit Psalmista: Nescierunt neque intellexerunt, in tene- Ps. 81. 5. bris ambulauerunt, tuis spissaque occasionum vellis VII. illæ læceratur virtutum bonique nominis, quo pu- Pariter & dia tegebatur. Hic parum deperdit, ibi quid am- Magda- plius, donec tandem cunctis nuda spoliatur, & Ienauit habeatur in ciuitate peccatrix. Hæret multigenis media serpentibus, lacertis, pardisque peccatorum quibus eius antra circumdat auri sunt etem hæc symbola, quibus Spiritus Sanctus in SS. litteris eam nobis describit: ipsa vero præ luminis defectu ita quiesce at.**

Hoc ex verbis illis interpretor: *Erat peccatrix, 40* verbum hoc *Erat*: significat quod firmiter data- que opera suis inhaeretet fordida secleribus, ut præmissimus. Cælestis ille venator iaculum in illam retorquet, vnicum verbum sed luce splendidum: eius etenim verba radij erant clarissimi ab ipso procedentes, luce fulgentiores quam ipsius solis: *Sagittæ tuæ in lumine ibunt.* Per aures ingrediens cordis intima pertrahitur, animam que illuminat, quo se ipsam peccatrix agnoscat. Ita lego apud Dion. Dionys. hoc primum à Deo peccatoris confertur beneficium, ut radium lucis cordi illius infundat quo se ipsum intus agnoscat. *Primum donum quod datur homini ex respectu ad lumen, cognitio sui est.* Cognitionem illi miserissimi sui status ingerit, ostendit illi animam suam factam esse serpentum & lateronum speluncam, secleribus circumcinctam, diabolis subiectam paratis ut illam deuorent: qualem diximus fuisse illam quam Angelus Diuo Ioanni spectandam obiecit: *Facta est habitatio demonum, & custo- Apoc. 18. 2. dia*

Isai. 13.
& 34.

*dia omni spiritus inmundi, & custodia omnis vo-
luerit immunda & odibilis. Et quales enumerat
Vates istas: Requiescent ibi bestie, & replebuntur
domus eorum draconibus, & habitabunt ibi struthio-
nes, & pilosi salubunt ibi, & respondibunt ibi
vulture & syrenes in delubris voluptatis. Legam hæc
verba requirunt enudationem. Conspicit animam
suam perditam, famam inlameam, honorem in ho-
norum, fratres ignominia notatos, Deum offen-
sum, infernum dilatatum, demones ridibus leo-
num feroces vt eam sibi pradam faciant. Sempiternam.
Bone Deus: qualis tunc illa? Quam tur-
bata? Quam attonita? Quam anxia? Quam a na-
turo calore palefit? Qualiter oculi coincidunt?
Qualiter vultus contristatur? Qualiter oculi fon-
tes sunt lacrymarum? Qua ratione manus suas
excipit nitidissimas, easque in pectus retorquet
atrocissimè. Perpendo mimos & discolos illam
circumambulantes, quo stupore capti sunt, quomo-
do vnus alterum cubito tangens dixerit: quid
est hoc? Quæ hæc tanta mutatio? Quid eam affli-
git? Quid vidit? Quis sic eam immutauit? Perpen-
do illos ad ipsam accedentes: Domina, an quid ti-
bi molestum est? An quis te grauius offendit? En
qui se offerat in tui obsequium. Heu charissimam,
reponderet illa (quod Isaias in casu lamentabili)*

V. VII.
Cuius
conuersio
describitur.

Isa. 22. 4.

*Accedite à me, amare vobis. Nolite incumbere, vt
consolemini me. Procul hinc nec me lacrymantem
impediatis: etenim lacrymarum ego non ratio-
nem. An iudicatis vitam meam talem fuisse quam
non deplorem? Prava tibi ignoscere exempla
quibus vobis lapis sui offensionis & petra scan-
dali, nullus me vestrum sequatur, nisi forte pec-
nitentem.*
Abit illa, in domum suam, secedit mare facta
lacrymarum, cuncta sua deponit ornamenta, mū-
dumque muliebre, se ipsam miratur, manus suas
contorquet, & qualibet operatur extrema. Heu
Magdalena, qualis modo honor tuus? In quo sta-
to viget anima? Qualis tibi Deus? Quam ratio-
nem, o misera, de te ipsa reddes, gratia Dei tui
facturam passa es, & patrem tuum dulcem & be-
nignum tibi effecisti inimicum, diuino tuo
sponso iniuriam adultera intulisti, fratres tuos
hemmate nobiles contudisti, progeniem tuam
glustrem maculasti, mundo scandalo fuisi non
tolerando: te ipsam tradidisti Satanae mancipium,
te possedit in eternum, te flammæ manent ætiter-
næ, damnatorum tormenta parata sunt tibi sempiterna. Heu Domine mi, qualem illa filia mete-
rit per am, quæ profuga de talis fugit parentis
domo, in tantam tui nominis iniuriam? An fieri
potuit, vt ego illa sim quæ sic laxis habens meâ

quæsi corca petitionem? An talis vnquam
Pharao maris fluctibus absorptus, vt ego cum
num culparumque pelago me video demersam?
Quid agam? quomodo ausa comparere coram
eo quem tot meis sceleribus prouocauit benigni-
tissimum: qualiter mulier ita sordida & abomi-
nabilis ad tantam accedet puritatem, tantamque
munditiem? Brachium Dei forte est, quo gigan-
tes prostrauit qui illud extenderunt, & qualiter
ego mihi hæc illud ad indulgentiam? Leo
est fortissimus, & quomodo eius me vnguibz
iniiciam? Ignis est consumens & vorax: ego for-
num & palea, quid de me sperandum si propius
accessero? Petra est durissima qui conterit eos su-
per quos cadit, & ego lagena luti fragilis, quid
actura? porro tandè si magna sunt peccata mea,
maior est eius misericordia: ad hoc tribunal ego
rea mortis appello, cotam eo me prosternam: si
namque Dei brachium forte est, patier & ma-
nus illius adeo flexibiles, vt de illis optime dicat
experientia edocta sponsa charissima: *Manus e-*
ius tormentis aurea. Si Leo est rugiens & robu-
stus pariter generosus est qui pedibus suis pro-
stratos non dilaceret, sed ignoscat. Si ignis est,
mare proferam lacrymarum, si petra est duos
proferam canales oculorum meorum ad pedes
illius: quia *Gutta enim lapidem.* Tales aliaque
rationes peccato suo voluebat quas eleganter in-
nata sibi ponderant eloquentia D. Ephrem Syrus *Serm. in*
& D. Chrylsto. per hoc igitur intelligens Chri-
stum recubuisse in domo Pharisei, nullam tra-
hit moram, confestim egreditur, accelerat atque
eius pedibus conuicta prosteritur: *Vt cognouit
quod Iesus &c.*

§. 14. Confestim accurrit ad vocem Pastoris:
iudicium hoc est predestinatorum, quod Apo-
stolus in seipso dedit, & declaratur in Noè,
sicut reprobatorum est dicere Cras cum
Pharaone.

Primam hic videbis conditionem ouiu Dei: 41
nam audita eius voce confestim se præpa-
rauit ad illum itura, videntique quod illum
in domo Pharisei esse & apertura omni seposita *Eccle. 8. 6.*
mora eò festina proficiscitur: An ergo Magdale-
na ne vel paruam trahis moram? An ignoras à Magda-
Deo dictum: *Omni negotio tempus est & opportu-*
nitatis? Quis ignorat conuicti bonâ non esse oppor-
tunitatem, vt eo quis tédar ploraturus & gemitus festinat
céditurus? quia sicut *Musica in luctu importuna ad Chri-*
stum.